СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLVIII. Ч. 185. Джерзі Ситі, Н. Дж., пятниця, 9-го серпня 1940. No. 185. Jersey City, N. J., Friday, August 9, 1940. VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ДИСКУСІЯ НАД МОБІЛІЗАЦІЄЮ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ

ВАШИНГТОН. — В сенаті відбувалась обширна дискусія над тим, чи дати президентові право заряджувати мобілізацію національної ґвардії, в ціли її ґрунтовного мілітарного вишколу. Покищо ця дискусія не довела до жадного результату, але в найближчих днях ця справа буде порішена. Є вигляди, що президент дістане це право. Внесок, щоб дати всім членам національної ґвардії перед евентуальним покликанням до чинної військової служби право резиґнувати з війська, перепав більшістю голосів і це уважають знаком перемоги для президента.

В сенаті далі відбувались гарячі дискусії над справою примусової військової служби. Сенатори, що є проти примусової служби, домагались від інших, що є за, аби дали точну відповідь, нащо Америці треба війська, та куди воно піде.

АРСЕНАЛИ ПОТРОЮЮТЬ ПРАЦЮ

ВАШИНГТОН. — Секретар війни Стімсон зарядив, щоб державні арсенали потроїли свою працю і виробляли амуніцію без зупинки впродовж 24 годин. В тій цілі шість фабрик амуніції вже приймає свіжих 24,000 робітників.

БУДУТЬ ЗАБИРАТИ ДІТИ З ЕВРОПИ

ВАШИНГТОН. — В конґресі перейшов закон, на основі якого робиться вимок американським кораблям в забороні їздити до европейських портів. Їм дозволено вимково їхати до европейських портів, але з цілю, щоб звідтам забирати діти, які виставлені на небезпеки війни.

НЕЗАДОВОЛЕННЯ З КУДАГО

ВАШИНГТОН. — Американського амбасадора Кудаго покликуть до Вашингтону, аби він особисто вияснив ті компліментарні заввагн, які він мав зробити на адресу націй. Він мав сказати, що німецькі вояки в Бельгії дуже добре поводяться; краще навіть, ніж американські вояки поводились. Також сказав, що німецькі власти в Бельгії нікого не кривдять. Він також оборонив поступок короля Леопольда, яким той піддався зо своєю армією німцям. Кудаги, як відомо, звертався до Америки з апелем, щоб помогти Бельгії харчами, без огляду на те, що вона під окупацією німців.

РУЗВЕЛТ ПЛЯНУЄ КАМПАНІЮ

ГАЙД ПАРК. — Президент Рузвелт нараджувався в своїй приватній резиденції з Валасом і Гапкінсом, як повести президентську виборчу кампанію.

ВИЛКІ СТАВИТЬ ДОБРІ ПРОПОЗИЦІЇ

КОЛЬОРАДО СПРІНҐС. — Вендел Вилкі, республиканський кандидат на президента, заявив, що добре булоб, якби поглибити закон Геча до тої міри, щоб президент, всі його секретарі і високі федеральні урядники подавали докладний звіт зо свого майна на початку, як приходять до уряду і на кінець, як відходять від нього. З того можна булоб переконатись на скільки хто за той час розбагатів. Друга пропозиція Вилкого є та, щоб усім кревнякам згаданих державних секретарів і високих урядників було заборонено перед урядом репрезентувати якусь приватну фірму.

БОРОТЬБА КОЛО БЕРЕГІВ БРАЗИЛІЇ

ВІКТОРІЯ (Бразилія). — Недалеко бразилійських берегів розігралась знов якась морська битва, бо добре було чути вистріли з тяжких гармат. Після всякої правдоподібности ця битва розігралась між німецьким напасним кораблем, що бушує по тих водах на той сам лад, що колись „Граф Спе" і з англійським подібним кораблем, „Алькантра". Цей корабель вже мав раз сутичку з німецьким кораблем і зазнав ушкоджень. Полатавши боки він по кількох днях знов виїхав на море і мусів знов звести боротьбу з ворогом, бо чути було стріли.

ТРОЦЬКИЙ ПРОРОКУЄ.

МЕКСИКО СИТІ. — Лев Троцький, який по недавнім нападі агентів Сталіна на його віллю і по замордуванні одного з його тілохоронителів, обернув свою віллю в справжню твердиню, заповів тепер, що в цій війні Америка готова дуже збагатитись територіяльно і то без одного стрілу. Вона готова дістати Канаду, Австралію, Нову Зеляндію, а також частину латинських американських країв, але зате пізніше вона буде мусіла одна сама зводити боротьбу з Німеччиною та Японією.

ДОЗВОЛЯЮТЬ ВИВІЗ ГАЗОЛІНИ ДО СОВЕТІВ

ВАШИНГТОН. — Хоч ніби наложено заборону вивозу машинового знаряддя і газоліни до Советів та Японії, то морепляна комісія видала дозвіл двом кораблям, наладованих газоліною, їхати до советських портів.

ВКРАВ ДИНАМІТ, ПІСЛАЛИ ХЛОПЦЯ ДО ШКОЛИ

НЮ ЙОРК. — Після вибуху бомби на Світовій Вистані нюйорська поліція провіряє ріжні крадежі динаміту. Так попала на слід, що дня 29-го травня б. р. три хлопці вкрали 39 палочок динаміту зо складу при 68 вулиці, де розкопують вулицю для будови підземної залізниці. Одного хлопця, 16-літнього Льва Батля, поліція відшукала. Суд засудив його на кару. Має йти до промислової школи на неозначений час, щоб навчився ремесла, та щоб „став порядним громадянином".

ПОТРІБНО АРМІЇ ДО НАПАДУ

ОҐДЕНБУРҐ (Ню Йорк). — Генерал Дром, який наглядає над великими військовими маневрами, що відбуваються в тих сторонах, заявив, що для Америки потрібно не лиш оборонних мілітарних сил, але також нападаючих. Оборонне психічне наставлення французької армії, яка думала, що вистарчить ждати за лінією Мажіно, довела цей край до катастрофи, казав ген. Дром. Те саме станеться з Америкою, коли вона буде укріплятись по обох боках континенту, на обох океанах, й говоритиме своїм ворогам „ходіть, дістаньте мене". В часі війни збройні сили мусять бути поставлені так, щоб обороняти свій край перед ворогом і завдавати удари ворогові в його найболючіших місцях.

СПРАВА КОНТРТОРПЕДОВЦІВ

ВАШИНГТОН. — Секретар фльоти, Накс, заявив, що справа передачі Англії 50 американських контрторпедовців лежить не в руках його департаменту, тільки в руках конґресу. Його департамент не має леґального права передавати ці контрторпедовці і мусить щойно дістати авторизацію з конґресу.

ІТАЛІЙСЬКІ ЧАСТИНИ ПОСУВАЮТЬСЯ В АФРИЦІ ВПЕРЕД, ЗАЙМАЮЧИ БРИТІЙСЬКІ ТЕРИТОРІЇ

КАЇРО (Єгипет). — Італійська армія розпочала в Африці довго приготовлювану офензиву, наступаючи повною силою при допомозі літаків, повзів, артилерії й машинових крісів. У своїх початкових операціях змогла вона вже вдертись доволі глибоко в Британське Сомалі, бо в деяких місцях аж на 50 миль. З цього видно, що італійці намагаються повести в Африці „блискавичну війну". Між іншим заняли вони три прибережні міста. Британці, хоч були щодо сили слабші, ставили всюди завзятий опір. Особливо завзято боронився змеханізований британський „Верблюдячий Корпус". Італійці бомбардували також і Палестину, зокрема палестинську пристань Гайфу. Догадуються, що головний італійський наступ буде звернений на Єгипет, та що для неї цілн Італія має готову армію в Лібії. Італійцям іде про замкнення Суецького Каналу, щоб таким чином позбавити Англію важного комунікаційного шляху до Індії.

БРИТІЙЦІ БОМБАРДУЮТЬ ЛЕТУНСЬКЕ ПОЛЕ БІЛЯ ПАРИЖА

ЛОНДОН. — Ніхто в Парижі навіть не думав про те, щоб над містом загудів ворожий літак. А так сталося, коли британський летун зявився високо понад хмарами над славним летунським полем „Ля Бурже" і зачав його бомбардувати. На полі були німецькі літаки. Заки німецька протилетунська артилерія зорієнтувалась, що сталось, летун уже відлетів, поскидавши всі бомби, які мав зо собою. Покищо не подано до відома, яку шкоду нанесли ці бомби.

ВОЗДУШНА ЛІНІЯ НЮ ЙОРК—ОЛБЕНІ

НЮ ЙОРК. — Досі не було повітряної дороги з міста Ню Йорку до столиці стейту, міста Олбені. На днях таку лінію відкрито. Буде це властиво лише стація Олбені для літаків, що летять до Монтреалю в Канаді.

ЦВИНТАРНІ СТРАЙКАРІ ДОЗВОЛЯЮТЬ ХОВАТИ ЮНІСТІВ

ДІТРОЙТ. — Копачі при гробах мають свою юнію, належу до конґресу Промислової Орґанізації. Вони тепер вийшли на страйк. Як ховали жінку юніста з іншої ділянки праці на цвинтарі Вудмер, страйкарі поздіймали таблиці, що взивали до страйку, перепустили похоронний поїзд, а гробу не засипали. Цю роботу мусіла зробити родина небіжки.

ПОХОВАЛИ СЛАВНО ЖАБОТИНСЬКОГО

НЮ ЙОРК. — Жидівський патріот, поет та орґанізатор, Володимир Жаботинський, що помер несподівано на удар серця в суботу, 3. серпня в Ню Йорку, діждався величавого похорону. Перед похоронним заведенням при Другій вулиці зібралося 12,000 народу. Явилися представники польського, чеського та британського конзуляту, а 200 рабінів співали старинний похоронний обряд під проводом рабіна-композитора Йосифа Румінського. Згідно з бажанням небіжчика не було посмертних промов над гробом ані інструментальної музики. Так похоронили колись основника сіонізму, Герцля, у Відні. Тому, що Жаботинський був міжнародньою особистостю, на похоро-

ні явилися і міжнародні постаті від жидівських та нежидівських орґанізацій, а крім цього високі міські, стейтові та федеральні урядовці. Жидівські ветерани віддали почесну сальву над гробом.

Ірі Жаботинський, син небіжчика, був в арешті в Палестині за участь у боротьбі проти арабів. Його випустили безпосередньо перед похороном. Крім цього проголосили там святочний сіонїстичний день у честь небіжчика.

УГОРЩИНА ПРОГАНЯЄ АМЕРИКАНСЬКОГО КОРЕСПОНДЕНТА

БУДАПЕШТ. — Уряд видалив з Угорщини Біла Конджера, кореспондента газети „Ню Йорк Геральд-Трибюн" на жадання Німеччини. Конджер був передше у Берліні, але звідти усунув його німецький уряд за неприхильні дописи.

ПОНТОНОВИЙ МІСТ
виставлений кадетами військової академії в Вест Пойнт підчас маневрів коло Пайн Буш, Ню Йорк.

УСЕ, ЩО ПИШУТЬ ПРО БОЛЬШЕВИЦЬКЕ ПЕКЛО, ЩИРА ПРАВДА, ПИШЕ О. КИСІЛЕВСЬКА

СЯНІК (Лемківщина під німецькою окупацією). — В листі пані Олени Кисілевської, відомої громадянської діячки, до „Свободи", читаємо між іншим таке: „Ось бачите, куди мене загнала доля. Та ще щастя, що змогла вчас виїхати, бо тепер там куди важче жити. І щастя, що приїхала до своїх, що приняли нас з отвертими руками і серцями. Я веду далі з цілим запалом орґанізацію сільського жіноцтва в рямцях Секції Господинь при Кружках Сільського Господаря. В Секціях ведемо працю господарську, загально освітню, гігієнічну і т. п. Поле праці дуже широке й важне, бо досі на тому полі тут ніхто не працював. Українцям не дозволяли на таку працю, а чужі, себто поляки, хіба тільки здержували, коли хто пробував ширити якунебудь освітню працю. Може буде цікаво читачам „Свободи" знати про нашу працю, то попробую в найближчих днях вислати Вам допис, але не знаю, чи дійде... Потреба нам хоч якої дрібної грошевої допомоги на поїздки по селах нашої теперішньої малої Батьківщини... Під большевиками все пропало... Якщо Вам цікаво знати, як там нам жилося, себто в Галичині, а де я жила з ними кілька місяців, то можу описати... Скажу, одним словом: все, що писали про большевицьке пекло в нашій пресі, як і те, що писали чужі письменники про большевизм, то правда, щира правда. І тому тепер навіть найбільші прихильники большевиків уже протверезіли..."

ПОБІДЯТЬ, ЯКЩО ДОСТОЙНІ НАЩАДКИ СЛАВНИХ БАТЬКІВ

ЛОНДОН. — Таке заповів через радіо англійцям Ллойд Джордж, британський премєр з часів першої світової війни. Заявив, що на Англію спаде величезний гураган, але якщо англійці сучасного покоління покажуть себе дітьми великих і геройських батьків, то Англія вийде цілком певно з того нещастя побідною і ще сильнішою ніж була ниа досі. І станеться це, заявив Ллойд Джордж, для — добра людства.

ПИСАТИ В ГАЗЕТАХ І КНИЖКАХ ПРАВДУ, КАЖЕ ПАПА

РИМ. — Папа, приймаючи відвідувачів Ватикану, заапелював до журналістів і письменників, щоб ставились уважніше до того, що пишуть в часописах і книжках та відчували відповідальність за написане перед читачами. Взивав їх залишити пропаґанду, оперту на неправді й ненависти. Казав, що література, оперта на фальші, це така сама небезпечна зброя як повзи і літаки, що скидають бомби. Слова Папи відносились у першу чергу до тих країв, що є між собою у війні.

„ЕВРОПА БЕЗ ЖИДІВ"

БЕРЛІН. — Таку Европу заповідає орган Гітлера, якщо німці віднесуть повну побіду. Для европейських жидів, пише націстівський часопис, буде призначена якась територія десь поза Европою.

НЕМА ЗАМИРЕННЯ

РИМ. — Італійська преса перечить новим поголоскам, будьтоби „вісь" намагалась знову годитись з Англією за посередництвом Папи. Газети зазначують, що Німеччина й Італія рішені вести з Англією війну аж до побідного кінця.

ПРОТИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

РИМ. — Відомий італійський журналіст Гайда знову атакує політику Злучених Держав, зокрема політику секретаря стейту Кордела Гола. Гайда каже, що Гол намагається викликати в Америці паніку в тому напрямі, що Німеччина й Італія готуються нападати на Америку. Гайда називає таку акцію „провокацією", яка хоче закрити „імперіялізм" Злучених Держав, що хотілиб „опанувати американські держави політично, економічно й фінансово", беручи їх ніби під „охорону" перед небезпекою з Европи, якої нема. Далі каже Гайда, що цій штучній паніці" допомагають великі промисловці, що хотілиб добре заробити на збровнню. При тому Гайда покликується на поведення Німеччини і Італії супроти Америки і каже, що „вісь" поводиться дуже „дискретно" і не „мішається у внутрішні й заграничні американські справи".

ЧИ НЕ ЗАНОСИТЬСЯ НА НОВИЙ НАСТУП НА ФІНЛЯНДІЮ?

МОСКВА. — Знову зявився на овиді Отто Куусінен, большевицький агент, при якого помочі Совети творили „незалежну, совєтську Фінляндію", коли напали на цей край. Тепер назначено Куусінена Верховним Советом одним зо заступників президента. А що те назначення получене з гострою кампанією совєтської преси проти теперішнього уряду Фінляндії, як теж з промовою Молотова про „переслідування" в Фінляндії совєтських друзів, то можна надіятись в короткому часі нової „несподіванки", себто нового наступу Советів на Фінляндію.

ФРАНЦУЗИ, ЩО ПО БОЦІ АНГЛІЇ

ЛОНДОН. — Подають подрібні відомости про те, які будуть відносини французької армії в Англії до Франції й Англії. Отже та армія, що стоїтиме під проводом ген. Голя, не буде вживана в ніякому разі до боротьби з Францією чи французькими частинами. Вона буде вжита виключно проти Німеччини. За те Англія запевнила, що коли виграє, то Франція стане наново великою і цілковито незалежною. Англія теж перебрала на себе обовязок фінансування армії та обезпечення ранених французьких жовнірів чи родин тих вояків, що вратять життя.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holydays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ТИГР І ЙОГО БАРВИ

В останьому тижні завершено в Москві остаточні формальности з усуненням усяких останків признак незалежности прибалтійських національних держав: Литви, Латвії й Естонії. Підбій цих країв Москвою можна вже нині вважати закінченим. З незалежности осталися лише голі імена. Дуже можливо, що з часом і цього не буде, а кожна з цих колись незалежних країн буде відома лише за своїм номером, як злочинець у вязниці.

Підбою цих країв доконала Москва своєю звичайною системою. Росію він у людських жертвах не коштував багато. За малі це держави, щоби ставити кривавий опір. Не маючи ніяких союзників, охочих за ними обстати, три дрібні держави мусіли піддатися просто без бою.

Здавалося би, що безкровність підбою буде мати великий вплив на поведінку переможців. Звісно, коли Україна боролася довго й завзято проти московської окупації й дорого продавала кожну пядь землі, то Московщина на Україні люто лютувала. Перебивала тоді українських людей і армія й партизани й чека. Коли ще осталися невдоволені, морено їх голодом. Коли ще остався спротив, роблено ріжні процеси, розстріли, нібито-себегубства. Всі ці брутальні й жорстокі засоби виправдувано спротивом українців. Мовляв, де війна, там падуть жертви. Де рубають, там падуть тріски.

Тепер перед нами захоплено під Москву три незалежні держави без війни, без спротиву, просто без одного вистрілу. Здавалося би, що по такій мирній перемозі в тих трьох краях можна перевести всякі реформи, які лише окупант бажає, без жертв. Жертви в людях там просто непотрібні. Вони не мають там просто ніякого виправдання.

Так могло би здаватися всякій здорово думаючій людині. Та що ми бачимо в Литві, Естонії й Латвії? Як першу свою реформу окупантська влада переводить суди над керівниками захоплених держав. Судити їх мають як зрадників народу. Очевидно збираються росправитися з ними люто, криваво. Огпу день і ніч працює, встановлюючи червоний терор, той терор, котрий большевики перед світом виправдували як самооборону революції перед небезпечними ворогами.

Бувші керівники трьох балтійських републик могли бути некомуністами, але законів своїх держав вони певно не порушували. Вони могли не бути за окупацію Москвою, але їх обовязком було бути проти такої окупації. Не дивлячися на це, жорстока диктатура в Москві тащить їх на шибеницю чи на заслання. Безцільно, безпотрібно, безрозсудно, просто для жадоби точити людську кров.

Добре сказано, тигр може й барву шкіри змінити, але своєї натури не змінить.

ПОЛІТИЧНІ ЦІЛИ ГІТЛЄРА

З хвилевою перемогою Гітлера пригадують деякі провідні американці свойому населенню про цілі, які поставив собі Гітлер перевести, заки ще він взявся до війни. Звичайно покликуються на його книжку „Майн Кампф", видану ще перед тим, заки він став німецьким канцлером та провідником держави. Крім цього доповнюють це знання ще звідомленнями з його промов та з його розмов з іншими німецькими патріотами. Недавно появилася в Ню Йорку книжка „Ди войс оф дістрокшен" („Голос Руїни"), накладом видавництва Потнем'с Сонс. У ній можна віднайти такі важні місця про наміри Гітлера:

„В Европі може бути лише одна потуга" — сказав Гітлер до д-ра Оттона Штасера, одного з націстичних провідників — „а нею є Німеччина. Але ця Німеччина мусить бути чиста расово, тобто арійською. Всі інші нації це мішанці". Ще ясніше сказав Гітлер про свої наміри в розмові з д-ром Равшнінґом, президентом сенату в Данціґу, заки ще місто було прилучене до Німеччини. Отже до Равшнінґа Гітлер сказав отверто: „У центрі Европи я поставлю сталевий осередок, тобто Велику Німеччину, як нерозривну єдність. Опісля прийде Австрія, Чехія, Моравія, західня Польща. Це буде один ціпкий елемент зо сто міліонів людей без ніякої щербини, без чужинного впливу. Це буде сильна підстава нашої сили.

„Опісля прийде союз на Сході. Польща, Балтійські держави, Україна, басейн Волги, Ґеорґія. Але це не буде союз рівнорядних спільників. Це будуть васальні (піддані) держави без армії, без окремої політики, без свого господарського життя. Я не маю на думці давати комусь спеціяльні концесії задля самого сентименту, як от напр. відбудувати Угорщину. Я не роблю ріжниці, чи це приятель, чи ворог. Час малих держав уже минув, навіть і на Заході. Я створю Західній Союз з Голяндії, Фляндрії, Бельгії, Північної Франції, а відтак Північний Союз з Данії, Швеції й Норвеґії".

Про Англію сказав Гітлер д-рові Равшнінґові таке: „Коли ви не маєте більше сили панувати насиллям і коли ви занадто гуманні, щоб давати прикази, тоді вам час піти на спочинок. Британія ще пожалує своєї лагідности. Вона заплатить за ню своєю імперією. Навіть, коли ще якась пануюча кляса спосібна втриматися який десяток літ, без справжнього проводу, то вже не повстане нова імперія, хіба що залізом та кровю і великим та брутальним насиллям".

Колиб ці вислови Гітлера брати за якусь Гітлерівську догму, то тепер показується, що він її точно притримується. Останні вісти вказують, що він хоче переселити всіх німців з Буковини й Трансильванії в Німеччину, щоб справді осягнути цифру сто міліонів німецького населення в одній полосі. З таким суцільним здисциплінованим елементом, як німці, і то під одним умілим проводом, можна теж багато зробити.

Та виринає друге питання: Чи не появиться якийсь противник Гітлера в іншій частині світу і чи не заблокує його намірів? Бо відразу Гітлер не може перевести в життя своїх намірів. На це треба літ, а може й десяток літ боротьби й праці.

На добавок варта ще зареєструвати погляд Гітлера про Росію. Цей погляд написаний в його книжці „Майн Кампф" так: „..Організація російської державної структури не була вислідом славянської державно-творчої спосібности. Це радше вислід державно-творчої активности німецького елементу серед нижче-вартної раси... Слабші нації з німецькими організаторами нераз розрослися до могутніх державних структур... Століттями Росія тягнула соки з оцього завязку вищих німецьких сил для свого проводу".

Дехто здогадується, що Гітлер не хоче тепер розвалювати Росії, коли наслідком союзу зо Сталіном він може опанувати Росію і зробити її послушною своїй волі.

ОБОРОННА АКЦІЯ СТАЄ МОДНОЮ

Після світової війни прийшло в Америці розброєння. Бувші вояки хотіли осісти в містах. Показалося, що міста не мають досить мешкань для нових громадян. Підприємці та будівничі зрозуміли свою нагоду. Як почали ставити нові доми на цілих акрах поза містом, то розбудова нових мешкань перейшла в моду. Домів побудовано забагато, а тепер багато міст занепадає. Щось подібне слідно тепер у військовій підготові Злучених Держав. Не лише чинники покликані до введення примусової військової служби журяться цією справою, але й ріжні установи та одиниці. Ось так напр. читаємо про заяву Національного Виховного Союзу в Шикаґу. Там сказано, що школи та колеґії повинні виробити свій плян національної оборони. Заклик знаменний і тому варт зазнайомитися з ним хочби у виїмках.

„Мабуть найвищою трагедією теперішньої епохи є факт, що приятелі демократії в багатьох краях не сповнили свого обовязку та не показали своїм дітям цієї великої та благородної цілі, для якої демократія служить" — сказано на вступі. „На прикладі диктаторів показується, що апель до молоді має своє значіння. А апель американської демократії може бути далеко могутнішим, ніж апель тоталітарних держав. Треба зрозуміти, що надія на вільну державу під прапором зір та пругів полягала на спосібности американського народу зрозуміти великі можливости".

У дальшому виводі заклику сказано: „Оборона батьківщини, що її тепер американський нарід мусить зорганізувати, вимагає стратегії, яка мусить бути без порівнання доцільніша, ніж завив до звичайного мілітаризму... Програма виховання буде звернена на те, щоб дати повне вияснення про ціль демократії, про правдиве зрозуміння громадянських вольностей та політичних установ, через які демократичні засади розповсюднюються серед загалу".

Заклик знаменитий. Його треба було давно вже не лише видати, але й перевести в життя. Видко, треба було аж такого надзвичайного часу, як теперішній, щоб він звернув на себе увагу. Хоч це й не є справжня мілітаризація, але правдиве вияснення цілей демократії, то воно дивно звучить, що його підтягається під поняття мілітаризації, хочби лиш в плащику оборони краю. Виглядає, що на все приходить мода. Так прийшла тепер мода і на популяризування великих засад, на яких збудована Америка.

Жовта закраска бджільного воску походить від порошку (пилку) з деяких ростин, на яких пчоли сідають. Віск буде білий, якщо пчоли буде держатися замкнені та кормити білим цукром або темним медом.

ДОЛЯ МОСКВОФІЛІВ З ПІДКАРПАТТЯ ТА ЛЕМКІВЩИНИ

„Карпатська Русь", офіціяльний орган „Карпато-Русского Народного Комітету", це про-совєтська ґазета, що виходить двічі в тиждень в Йонкерсі. У виданні з 2. серпня вона приносить кілька листів, які виглядають на оригінальні. Один лист, що його „пише біженець на Підкарпатской Руси" 10. квітня 1940 р., містить такі характеристичні вісти:

„Нас біженців на Словакії повно. Люди приходять кожен день і йдуть на північ, як у Меку. Треба би поставити орґанізацію, яка заняласяб долею людей поза границями свого рідного краю. Там іде страшна мадяризація. Людей наших викидають зо школи й урядів без платні за то, що вони були льояльні чехословацькому урядові, а не були льояльні Мадярії. Викинені такі люди, як: директор Бунґанич, директор Драґула, суддя Сливка, проф. Карабелеш, предсідник суду Гаджеґа і т. д. Русских книгарень нема. У Сваляві була остання і ту закрили. Кожен, хто хоче остатися на службі, мусить бути оправданий спеціяльною мадярською комісією, складеною з мадярських священиків...

„Фенцик" зрадник, Бродій не має впливу і є під поліційним надзором. Не хочуть йому видати пашпорту за границю. Багато наших інтеліґентів віддали під поліційний надзір. Така особа має голоситися у жандармерії часом по три рази на тиждень і перебувати 10—15 кільометрів дороги. Там за кожним разом такого чоловіка бють. До такого чоловіка ніхто не сміє писати, ніхто не сміє до нього зайти, не можна йому вийти із свого села. Таких мадярських заповідей є 12..."

В іншому місці цієї ґазети знаходимо лист тих лемків-москвофілів, що покинули Лемківщину й переселилися на совєтську територію вже після заняття Лемківщини німцями. Переселенців завезли в Тернопільщину, опісля до Донецького басейну. Багато відомостей стисло родинних а з загальних звертає на себе увагу таке місце:

„Наші люди не добре чуються між українцями, а це з тої причини, що українці, як один майже на цілій території дуже хорі на Україну. Вони все думають про самостійність і вичікують Гітлера. Є випадки, що явно відгрожуються нам за наше непризнавання українізму і ненавидять нас".

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ПРОМИСЛУ В АМЕРИЦІ

Кандидат на президента з рамени Републиканської Партії, Вендел Вилкі, виголосив професорську промову в де Мойнес на тему, зґадану в наголовку. Справді важна справа. Важна наперед тому, що кандидат на президента не „політикує", як інші, а дає лекцію своїм слухачам. По друге, промова порушує справді важну, так би мовити програмову справу. Вона дуже важна для цілого населення Злучених Держав і не має нічого спільного ні з політикою, ні з виборами, а вказує хіба на те, які наміри має кандидат на найвищий уряд держави.

Хід думок у цьому викладі такий: Наслідком зростаючого промислу в Америці потворилося великі середовища населення. Через те всю увагу звертається на людей по великих осередках, а занедбується мешканців менших міст. Це утруднює особисте життя громадянина, а коли мова про военну підготову, утруднює саму оборону краю. Рада на це така, щоб в будучности не творити дальших промислових галузей в тому самому середовищі, а звернути увагу на менші центри. У тих менших осередках треба підпомагати промисл за загалом бизнес. Треба дати нагоду новим людям щось творити, бо у великих середовищах вони безпомічні. Провідники уряду повинні подбати за те, щоб дати допомогу меншим містам перебрати на себе деякі ділянки промислу. У той спосіб також і всі стейти дістануть відповідне місце в Американській Юнії.

Телеграфічні звідомлення не принесли більше змісту з цієї промови. Та тут не ходить про саму промову, а про суть справи, тобто про децентралізацію промислу, а з тим і децентралізацію населення Америки. Недавно ще, бо безпосередньо перед світовою війною, більшість американського населення жила по фармах і малих місточках. Після війни здемобілізовані вояки поселилися в містах і в цей спосіб Злучені Держави перестали бути країною фармерів, а перейшли на країну промислових робітників. Такий перелом мусить некорисно вплинути на спосіб життя населення. Йде головно про здоровля та про мораль. Звісно, що у великих середовищах майже неможливе дістати мешкання зо свіжим повітрям. Недуги мають тут далеко більший доступ ніж на селі. Нема сонця, нема продуву, нема навіть де перейтися. Діти хиріють, старші дістають передчасно чахотку. Статистика виказує, що в Америці загалом вмирають люди пересічно в 45 році життя. Цеж неприродне і непотрібне.

Треба признати, що комунальні - міські власти та установи в Америці працюють незвичайно запопадливо, щоб злекшити населенню цей загрозливий стан, алеж їм це не вдається. Не вдається тому, що такий спосіб життя населення є неприродний, ба навіть протиприродний.

Якаж на це рада? Вилкі радить: не збільшувати дальше тих самих середовищ, а децентралізувати їх і творити нові, менші. Тут не місце займатися плянами децентралізації. Це велитенська праця, що мусить запрягати уми ширших кол громадянства, без огляду на їх заняття та стан. Вона повинна заінтересувати й українське населення Злучених Держав, щоб і воно могло виконати і свою частину в розбудові чи перебудові суспільного життя нової батьківщини.

С. ЧЕРКАСЕНКО.

ПРИГОДИ МОЛОДОГО ЛИЦАРЯ

РОМАН З КОЗАЦЬКИХ ЧАСІВ

ТОМ І.

(2)

Та вона сама про себе нагадала борзо.

— Так і знала! так і знала, що ні на кого, як на них, і знову рота роззявив, — на отих харцизяк із Низу!...

Павло пробудився з дум і ласкаво озирнувся на неньку, знов розпроміненивши уста під молодим кучерявим усом у ясну усмішку.

— Коні які чудові, — додав.

— Ось гляньте, людоньки! — вдарила об поли руками Василиха. — Йому не неньчина гризота — йому коні на мислі та оті ледацюги січові, вигинулиб до ноги, прокляті!... Зараз мені йди додому, стерво собаче!

Павло стояв, як зачарований, і не рухався з місця.

— Не дивись, кажу на них!... Не слухаєш, — то маєш, маєш!...

Рясні удари кошиком посипалися Павлові на спину. Тільки полоскотали юнака, бо він стиснувши плечима, весело зареготався, а козаки перед ґанком залишили розмову й, сміючись, із цікавістю стежили за сценою. Горобцями позліталася дітвора з вулиці.

На ґанок вийшов козацький старший, полковник, а за ним полковник і писар, січові гості. Павло звичайненько вклонився старшині.

— Чого ти репетуєш тут, бабо, на всю вулицю? — гримнув старший на Василиху. — Іншого місця не знайшла, хрін тобі в ніс?...

— Та якже не репетувати мені, прошу вельможного пана полковника, — вклонилася низенько Василиха, — коли ледащо оце моє ні за що мене, свою неньку, має й слухати не хоче? Кажу йому йти додому, а він...

— Як?! — визвірився на Павла старший вояка, й вуси та брови йому настобурчились, а в очах мигнуло блискавкою. — Неньки не слухати?! А хрін тобі в ніс! Та ще де! — в моїм полку? Га?... Таке беззаконня й гріх у моїм полку?!...

— Ой, Боженьку! — злякано перехрестилася Василиха. — Щож це воно буде?...

— Ах тиж, шмаркачу жовтодзюбий! Я тебе повчу, як почитувати отця-неньку!...

Павло стояв і, погідно посміхаючись, дивився на грізного полковника.

— Та він у тебе що — блазень, що сміється, мов дурень на подзвіння?... Хлопі! — гукнув полковник на лейстровиків, — а візьміть-но пресучого сина на стайню та всипте йому десятків зо два гарячих, щоб знав, як матір шанувати, та щоб перед старшими зуби не шкирив!...

Помітивши, що біля уряду на майдані щось коїться цікаве, з поблизьких дворів збігалися люди й цікавим півколом оточили Василиху та її неслухняного сина. Мовчали.

Зайшло сонечко за Дніпрову гору й прибрало довгі передвечірні тіні, кинувши натомісць на ввесь майдан і на всеньке місто тонкий до незримости та ніжний серпанок смутку. Полковникова постава на ґанку стала ще грізнішою.

Троє лейстровиків одрізнилося від гурту й простували до Павла.

Шепотіли жінки:

— Ой, лелечко!... Тікай, Павлусю, чимдуж додому, — гнатись не будуть...

Павло затявся. Він зпід лоба позирав мовчки то на полковника старого, то на лейстровиків, що, не поспішаючи дуже й ніби даючи тим йому змогу втекти, наближалися до нього. Усмішки на устах не гасив. Чекав не знати чого.

І всі чекали й мовчали; й чи від цього чекання, чи від мовчання було душно, як у спеку в хаті з зачиненими вікнами.

— Ой, батечку! — нарешті очутилася Василиха, й як стояла, так і впала навколішки перед ґанком, — ой, пане полковнику! не карайте його так тяжко! Воνож мале... вонож дитина, немовля сливе... воно ж помре під канчуками!...

На ґанку посміхалися кляті січовики, а полковник грізніш гукав:

— Не зважай, стара! Сама потім дякуватимеш... Ану, боржій, хлопці; дайте йолопові добру хлосту!...

Козаки підступили до Павла:

— Ходімо!

Ані-руш.

— Ти чуєш, чи тобі позакладало?...

Павло й бачив і чув, але не йшов.

— Та чого ви з ним панькаетесь! — нетерпеливився старший. — Не хоче доброхіть, несіть на руках!...

Козаки ззирнулися й раптово, як на розказ, ухопили парубка попід руки, а третій пхав іззаду.

Василиха зойкнула й трохи не зомліла, та жінки підтримали, щоб не впала.

А Павло ніби в землю вріс: стояв, як укопаний стовп, та сміявся, немов не тягли, а лоскотали його.

(Дальше буде).

З ДНЯ

ВІЙНА ПРАЦІ.

Світова економічна кріза, яка випередила отсю війну на десять літ, не була вислідом конкуренції капіталу, тільки конкуренції праці. Не капіталісти, шукаючи нових теренів наживи, викликали ту крізу, тільки робітники, широкий загал, шукаючи нових ринків збуту для своєї праці. Фабрики, капітал, зійшли на другорядне становище в цій крізі. Їм треба було ринків збуту вже не на те, аби самим наживлятись, лиш на те, щоб дати своїм робітникам нагоду працювати, заробляти гроші і жити. Інакше мусіла провалитись ціла капіталістична система.

А ця система знайшлась у такім критичнім положенні завдяки поступові техніки. Це машина придавила водночас капіталіста і робітника так, що обнизила вартість праці людини. Та праця, у формі ріжних продуктів, знайшла своє обезцінання наперед на міжнародніх ринках. За обнижкою цін появились домпінґи продуктів.

Ці продукти представляли чесну і мозольну працю людей. Домпінґи цукру, пшениці, кави, худоби, чи навіть машин, були домпінґами не мертвих річей, тільки фізичних і умових зусиль людини. Це тими зусиллями, людською працею, шпурляли в часі економічної крізи на право і ліво, а деколи просто кидали її в море.

ВСТУП ДО СПРАВЖНЬОЇ ВІЙНИ.

Обезцінення людської праці машиною потягло за собою цілий ряд інших політичних і економічних заворушень і вкінці довело до теперішньої справжньої війни. Перегони в обнижці цін на міжнародніх ринках, щоб у той спосіб купити заняття для своїх домашніх робітників, не принесли бажаних успіхів. Бо коли один нарід обнизив безпосередньо, (чи посередньо при помочі обнижки своєї валюти), ціни на свої продукти, зараз зробив те саме другий і третій нарід. Не помогли державні субвенції, домпінґи, кидання продуктів у море. На місце знищених продуктів машина з реготом витворювала масу нових. Державні субвенції треба було стягати шляхом податків з власних людей. Це виснажувало внутрі економічну систему і задніми дверми впроваджувало до краю ще більше безробіття.

Народи почали орієнтуватись на себе самих, себто почали резиґнувати з чужих ринків; почали думати, що краще дбати про консумцію серед своїх власних людей, як про те, скільки продуктів продано чужим людям. Чому вивезення своїх продуктів на чужі ярмарки має означати „добробут для своїх людей"? Треба так поступати, щоб були насичені свої власні ринки і щоб свої власні люди викуповували продукти та їх споживали. Треба зрівноважити домашню консумцію з продукцією, а на чужі ринки махнути рукою.

СИРІВЦІ.

В той спосіб поволі ставали народи на шлях самовистарчальности й економічного націоналізму. Але економічна самовистарчальність, щоб могла зрівноважити домашню продукцію з консумцією, потребує всіх ключевих сирівців. Як може бути даний нарід самовистарчальним, коли не має подостатком свого заліза, свого вугля, нафти, пшениці, худоби й інших потрібних сирівців?

Самовистарчальність видвигнула на перше місце джерела сирівців, територій, кольоній. Нарід, який знав, що при помочі власних сирівців самовистарчальности не осягне, почав думати про здобуття нових джерел сирівців, про здобуття кольоній. Вслід за тим наступали відповідні суспільні течії і режіми, які мали до цеї боротьби за простір і кольонії нарід підготувати.

ТЕПЕРІШНЯ ВІЙНА.

Ця підготовка довела остаточно до теперішнього военного зудару. Дивним дивом по році цеї війни, ми бачимо, що вона знов звелась до площини — праці одного народу, проти праці другого народу. Бо хоч дійсну війну і тепер ведуть вояки, але вартість їх боротьби залежить від тих літаків, повзів, гармат, кораблів і безчисленної зброї, яку виконують люди своїми руками поза фронтом. Ця війна зійшла в площину, в якій рішатиме витревалість не лиш вояка, але ще більше робітника. Вояки будуть нищити ці машини, і від них, безперечно, багато залежатиме вислід війни. Але від робітників залежатиме, чи вони нових машин подостатком воякам доставлять. Це війна анґлійського робітника, з німецьким. Першому помагає американський робітник і робітник анґлійських доміній. Другому помагає італійський робітник. Котрий робітник змучиться скорше, того нарід програє. Нинішня стадія війни це вже не боротьба за сирівці, бо обі сторони під оглядом сирівців є майже вистарчальні. Це боротьба праці і витревалости.

ВПЛИВ ПРАЦІ.

Тому з працею в Німеччині і в Анґлії чимраз більше числяться. В Анґлії праця приходить до чимраз більшого, майже рішального, впливу. Відома журналістка Ен Мек-Кормик про впливи праці в Анґлії, в „Н. Й. Таймс", 5. липня ц. р., говорить:

„Нові пляни походять з рядів праці і вони означають, в першій мірі, зріст впливів Партії Праці на уряд і на провадження війни. Праця є тепер на першому місці в національнім зусиллі. В ключевих індустріях, аби приспішити продукцію, працюють тепер два рази довше. Праця надіється перемоги Анґлії; як теж того, що вона перебере правління в годині перемоги. Вона далі надіється відограти важну ролю в відбудові не лиш Анґлії, але Европи".

ЗЛУЧЕНА ЕВРОПА

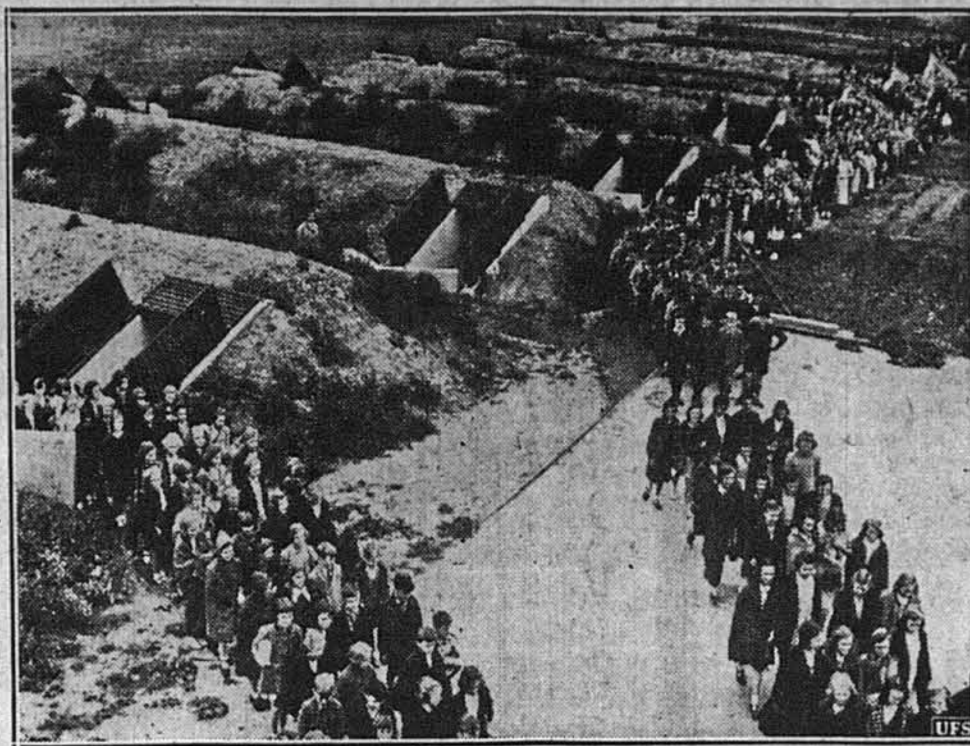
У Санта Барбара, в стейті Каліфорнія , живе тепер вигнанець з Німеччини, що не годився з націвським режімом, учений історик Еміль Людвіґ. Живучи в Санта Барбара й пишучи історію, заповідає Людвіґ, що з теперішнього европейського хаосу вирине одна велика держава Зединені Держави Европи.

„В Европі є тепер добре зрозуміле стремління", заявив Людвіґ в розмові з представниками преси. „Там повстануть злучені держави під спільним прапором, прапором свого власного виробу, Швайцарія від багатьох літ має три народности, три мови і трояки звичаї й обичаї в одній зсолідаризованій державі. Длячого не може мати того й решта Европи?

„Вільгельміна, Гакон і Християн є символами вмираючого віку. А якщо король Юрій залишить свою столицю й перенесеться до Канади, то це буде означати розпадення монархії.

„Гітлер буде мати власні неуспіхи й революція положить кінець його пануванню і подбає про його наслідників".

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПРОТИ-РЕЙДОВІ ВПРАВИ В АНҐЛІЇ.

На задньому пляні схоронища в землі на випадок рейду. На передньому тлі діти, що роблять вправи.

ЗАКОНИ ПРО ВІДШКОДУВАННЯ РОБІТНИКІВ В АМЕРИЦІ

Всі стейти, крім Аркензо і Місісіпі, мають закони про відшкодування робітників. Їх головна ціль, це виплата бенефітів ушкодженим робітникам або родинам у випадку забиття на роботі, без огляду на обачність. Тут власне початок ріжниць тих законів поодиноких стейтів, цебто щодо висоти виплат, примусової чи добровільної асекурації, способів адміністрації, і т. п.

Виплату бенефітів фінансують асекураційні компанії та стейтові фонди. У більшости стейтів підприємець не мусить асекурувати робітників, якщо може сам відшкодування платити. В Каліфорнії, Ілиной, Ню Йорку, Огайо, Вискансин й інших одинацять стейтах, асекурація робітників є примусова. Інші стейти дають до вибору, або брати асекурацію або самому відповідати за виплату відшкодування робітників. Але ті закони не обнимають усіх занять. Виключається принагідних робітникв. Вони теж не відносяться до хліборобів і домашньої служби. Більшість законів обнимає малолітніх, а знова 13 стейтів призначає більші відшкодування ушкодженим малоліткам, працюючим нелеґально. Краєвих робітників та службовців покриває державний закон на випадок скалічення чи смерти.

У 28 стейтах наймані менше приписаного числа робітників, не підлягають тим законам. Тому в Колорадо, Ню Йорку, Ню Мексико і Ровд Айленд асекурація не вимагана, коли хто має менше ніж чотири робітники. У сімох стейтах звільнені від асекурації ті, що мають менше трьох, а у вісьмох стейтах менше вісім робітників. Спочатку жаден з тих законів не признавав відшкодування за слабість через роботу. Однак тепер загально признано, що для робітника таксамо важко мати асекурацію перед недугами як скаліченням. Трицять стейтів, включно Каліфорнії, Ілиной, Індіяни, Мишиґен, Ню Джерзи, Ню Йорку, Огайо, Пенсилвенії і Вискансин, мають закони про відшкодування робітників не лиш від скалічення, але і від слабости, спричиненої роботою.

Приписи стейтових законів про відшкодування на випадок смерти значно ріжняться. В Аризоні, Неваді, Ню Йорку, Ореґоні, Вашинґтоні і Вест Вірджінії платять бенефіти вдовам до смерти або поновного одруження, а дітям до певного віку. Більшість інших стейтів мають подібні приписи, але ограничають виплату загальної суми. В кількох стейтах посмертні бенефіти ограничені до місячних виплат через певний час, коли інші визначають максимальні виплати, цебто від $3,000 в Тенесі до $15,000 в Норт Дакоті. З поновним одруженням звичайно кінчиться виплата у майже половині стейтів, а деякі дають одноразову загальну суму в час поновного одруження.

Відшкодування за повну або частинну нездібність обчисляють двома способами, цебто платять відсотки від втраченого зарібку і призначають час за певні ушкодження. Наприклад, за утрату влади рамена від плеча, платять через 208 тижнів у Колорадо, 225 тижнів у Конетикат, а 312 в Ню Йорку. За утрату зору ока платять бенефіти від 100 до 250 тижнів. За утрату ноги від стегна платять через 190 тижнів в Ілиной, 288 тижнів в Ню Йорку, а 500 тижнів у Вискансин. На випадок повної і сталої нездібности платять до смерти від $5 до $25 тижнево в 17 стейтах, а в інших загальне відшкодування ограничене до максимальної виплати від $5,000 в Індіяні до $10,000 в Мінесоті.

Всі стейти крім Ореґону не платять бенефітів від першого дня уцкодження. Час проволоки буває від одного до 14 днів, однак більшість стейтів не платять за перших сім днів. Але більшість тих стейтів платять від першого дня ушкодження, якщо поміч тягнеться через певний протяг часу. З малими виїмками, тижневі виплати за ушкодження основуються на тій платні, яку робітник заробляв. У стейтах Аркензо і Конетикат платять найменше, $7 тижнево, а найбільше тижневе відшкодування виносить від $15 в Айдаго до $25 в Каліфорнії, Дистрикт Коломбії і Ню Йорку. В усіх стейтах ушкоджений робітник крім грошевих виплат має діставати безплатну лікарську поміч. У деяких стейтах призначують додаткову суму на шпиталь, коли інші на штучні ноги, руки, тощо. 17 стейтів не ограничають ні часу ні суми бенефітів, коли прочі ограничають одно або друге.

Жаден закон про робітниче відшкодування не відріжняє чужинців від громадян, але велике число є проти спадкоємців-чужинців, мешкаючих заграницею. Більшість стейтів зменшує бенефіти таким чужинецьким спадкоємцям. Тільки стейти Конетикат, Мінесота, Огайо, Тенесі і Тексас не роблять ріжниць у таких випадках. Знова стейти Алабама, Пенсилвенія, Савт Дакота і Вест Вірджінія не признають бенефітів того рода спадкоємцям.

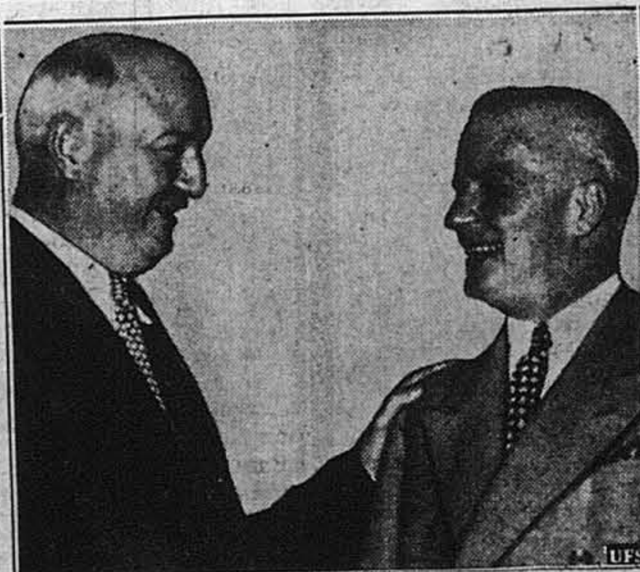
Загальна Рада — ФЛІС.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Ф. К., Ендікат, Н. Й. — Тяжко подати Вам певну інформацію. Попробуйте написати листа пишучи до Ґаличини та подаючи назву села, почти і повіту, та зазначіть, що вони є під німецькою окупацією, себто подайте "GERMANY". Побачите, що з того вийде. Пишіть тільки про родинні справи.

МЕТЕОРОЛЬОҐИ ПУСКАЮТЬ БАЛЬОНИ В СТРАТОСФЕРУ

НЮ ЙОРК. — Предсказування погоди метеорольоґічним бюром не є згадуванням а науковим розслідом. Д-р Джеймс Кімбал, директор бюра погоди, подав до відома відвідувачів Американського Музею Природничої Історії, що тепер пускають уже малі бальони в стратосферу, отже до висоти 35,000 стіп. Бальони наповнені ґазом гелюм. До них причеплені парашути з делікатними науковими інструментами. Ці інструменти реєструють воздушні явища по дорозі вгору. По короткім часі бальон пукає, а парашут спадає з рекордами на землю. Звідси безпосередньо телеґрафують або посилають вістки по радіо до метеорольоґічного бюра і за хвилю знавці розсилають предсказання погоди.

ПРОВІДНИКИ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ

Старий провідник, що тепер уступив, Джим Фарлі, і новий Едвард Флин.

ALIEN REGISTRATION

As part of the National Defense program, a nationwide registration of aliens will be conducted from August 27 through December 26, 1940, by the Immigration and Naturalization Service of the Department of Justice. Registration will take place in the post offices of the nation. It is expected that more than three and one-half million aliens will be registered during the four-month period.

Registration is made compulsory by a specific act of Congress, the Alien Registraitno Act of 1940, which requires all non-citizens to register during the four-month official registration period. The law requires that all aliens 14 years or older are to be registered and fingerprinted. Alien children under 14 years of age will be registered by their parents or guardians. When alien children reach their fourteenth birthday, they will be required to register in person and be fingerprinted.

A fine of $1,000 and imprisonment of six months is prescribed by the Alien Registration Act for failure to register, for refusal to be fingerprinted, or for making registration statements known to be false.

As part of its educational program to acquaint noncitizens with the registration requirements the Alien Registration Division is distributing more than five million specimen forms listing the questions that will be asked of aliens at registration time. Besides the usual questions for establishing identification, the questionaire asks the alien to tell how and when he entered the country, the method of transportation he used to get here, the name of the vessel on which he arrived.

He is also asked to state the length of time he has been in this country and the length of time he expects to stay. He must also describe any military or naval service he has had, and list the names of any organizations, clubs, or societies in which he participates or holds membership. In addition, he is required to describe his activities in any organization, and to affirm whether or not the organization furthers the interests or program of a foreign government.

To make their registration easier, aliens are being asked to fill out sample forms, which will be available prior to registration, and take them to post offices where they will be registered and fingerprinted. Every registered alien will receive by mail a receipt card which serves as evidence of his registration. Following registration, the Act requires all aliens, as well as parents or guardians of alien children, to report changes of residence address within five days of the change.

The Alien Registration Act was passed so that the United States Government may determine exactly how many aliens there are, who they are, and where they are. Both President Roosevelt and Solicitor General Biddle have pointed out that registration and fingerprinting wil not be harmful to law-abiding aliens. The Act provides that all records be kept secret and confidential. They will be available only to persons approved by the Attorney General of the United States.

Fingerprinting of aliens carries no stigma whatsoever. Thousands of citizens are voluntarily fingerprinted every year. Members of the United States Army and Navy are all fingerprinted, as are many Government workers. In recent years, many hospitals have established the practice of taking footprints of newly-born babies. Because fingerprinting is the only infallible method of accurate identification, the United States Government has adopted it as part of its registration program.

In signing the Alien Registration Act, President Roosevelt said, "The Alien Registration Act of 1940... should be interpreted and administered as a program designed not only for the protection of the country but also for the protection of the loyal aliens who are its guests. The registration... does not carry with it any stigma or implication of hostility towards those who, while they may not be citizens, are loyal to this country and its institutions. Most of the aliens in this conutry are people who came here because they believe and had faith in the principles of American democracy, and they are entitled to and must receive full protection of the law."

Solicitor General Biddle adds, "We should remember that all Americans were at one time or another immigrants from other lands. The genius of many countries, the ancient aspirations of many races, have built into what is America. Unfortunately, there are some foreigners who are disloyal to America, who do not wish to accept our ways and who use our freedom of speech and of the press to foment disunity and sedition.

"These persons we will apprehend, but we will also see to it that loyal American aliens are not unjustly condemned for the disloyal behavior of a few. Our registration will be their protection from persecution."

The Immigration and Naturalization Service asks for the cooperation of all citizens in carrying out the Alien Registration program in a friendly manner so that our large foreign population is not antagonized. It is suggested that citizens may be of great help to their non-citizen neighbors or relatives by explaining to those who do not speak English well what the registration is, where aliens go to register, and what information they must give.

The Registration of Aliens program has been set up as a separate division of the Immigration and Naturalization Service. The program is being directed by Earl G. Harrison, under the general supervision of Major L. B. Schofield, Special Assistant to the Attorney General.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

PHOENIXVILLE, PA. St. Peter & Paul, Branch 321, will hold their monthly meeting in the Ukrainian Hall at 1 o'clock on August 11, 1940. The committee urges all members to attend the regular monthly meetings. — Harry Beluch, Pres.; Joseph Janusiewicz, Treas.; Demetrus Chuck, Secr.

ЧЕСТЕР, ПА. Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156., відбудуться 11. серпня у год. 1:30 точно в домі Громадським, 701 Грін ул. Проситься всіх членів відділу прибути, бо є важні справи до полагодження, щоб пізніше не було нарікань і ріжних питань. Обовязково зазначую прибути на збори. — Микола Муляр, предс.; Микола Яцик, секр.; Павло Закорчений, касієр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Місячні збори Тов. Любов, від. 45., відбудуться в неділю, 11. серпня, в годині 2. пополудні, в домі Горожан, 849 Н. Френклин ул. Через те, що начасі є важні справи, проситься членів, щоб точно зійшлись начас. Пригадується, що через гарячі місяці члени не залягали з вкладками, бо опісля буде трудно виконати. Хто з членів має до полагодження якісь справи, то проситься прийти скорше перед зборами. — Василь Стриковський, предс.; Антін Гарасим, кас.; Теодор Малик, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Місячні збори Бр. св. Стефана, від. 221., відбудуться в понеділок, 12. серпня, в 8. годині ввечір, в салі церковній при Оклей і Райс ул. Збори звичайно відбуваються в другу неділю в місяці, та з огляду на те, що в неділю, 11. серпня буде гостити в Шікаго Їх Ексцеленція Єпископ Іван Бучко, тому збори відкладено день пізніше. Просимо всіх членів і членниць прибути на збори. Рівночасно просимо всіх членів і членниць нашого братства взяти чисельну участь у привітанні Високодостойного Гостя з Рідної Землі Їх Ексцеленцію Єпископа Івана Бучка. — Ф. Васильовський, предс.; О. Дутчак, кас.; Т. Шпікула, секр.

БОСТОН, МАСС. Місячні збори Тов. ім. Ев. Коновальця, від. 238., відбудуться в неділю, 11. серпня, в церковній галі на Арлінгтон ул., зараз по відправі. Проситься всіх членів, старших і молодіж, щоби прийшли на ці збори, бо є важні справи до обговорення. Кожний член мусить знати свою організацію: як організувати нових членів, які користи Союз дає своїм членам, по кількох роках платить дивіденду новим членам. Про те все довідаєтеся точно від відділових урядників і тоді не буде нарікання і поза зборами не буде іншої бесіди крім того, щоби як найбільше вписати наших українців у ряди Союзу. Наш відділ росте скоро, але можна ще скоріше підогнати, як всі урядники й всі члени відділу візьмуться до праці для Батька Союзу. Бостон не сміє лишитись позаду. Хто отягається з плаченням своїх вкладок, просимо цей звичай закинути, а приняти точний час і до 25. кожного місяця щоби секретар мав вже всю належитість зібрану і вислану до каси Союзу. — П. Мороз, гол.; И. Бербелицький, кас.; Н. Давискиба, секр.

МОНЕСЕН, ПА. Збори Бр. св. Ап. Петра і аПавла, від. 338., відбудуться в неділю, 11. серпня, в 2. годині пополудні, в гали парохіяльній, 17 Рід Евеню. Проситься членів прийти і вирівняти свої довги. — Мих. Коваль, предс.; Мик. Хомош, кас.; Мик. Куць, секр.

ПОХІД ПРОТИ ПОЛЬЩІ НА ЕКРАНІ

НЮ ЙОРК. — Кінотеатр при 96 вул. й 3. евені виставляє німецьку фільму „Похід проти Польщі". Є це фільма вироблена в Німеччині з точними історичними датами завоювання Польщі від 2 до 20 вересня 1939 р., попереджена відповідним агітаційним вступом і мапами. Фільма виказує справність німецької армії та велитенську зброю серед военної акції. Одначе нема ніде жахливих місць бою, лише показують руїни після бою. Видно лише літаки, що скидають бомби, а здалека видно пожежі, викликані бомбами. Кілька разів показують Гітлера і його штаб на екрані, а театральна публика, як подають, майже вся знімецького роду, оплескує заедно появу Гітлера. Видно знищені міста й села в Польщі, видно воєнну добичу та тисячі полонених.

До фільми „Похід проти Польщі" додані дуже інтересні уривки з походу проти Франції як: здобування лінії Мажіна, прибуття послів до Компієнь для переговорів про перемиря і т. і.

РАДІОВІ ПРОГРАМИ

РАДІО ПРОГРАМА „Голос України" під проводом учителя **Родіона Сліпого,** що вже довше як рік передається кожного понеділка і пятниці від 6. години вечером зо стації **WARD** 14 кс. — започатковує ще одну годину **в неділю, від години 1:30 до 2 з полудня.** Перша неділя програма „Голосу України" зачнеться **в тую неділю, то є 11. серпня б. р.** Порядок прорагми „Голос України" на цілий рік: **Понеділок 6—6:45 PM.**

Пятниця 6—6:45 PM.
Неділя 1:30—2 PM.

Хр. Сімзіль.

ПРО ІНКІВ ТА ЇХ КУЛЬТУРУ

Багато ми знаємо і про вавилонців, про їх хист будувати гарні будівлі, і про египтян, і про фенікійців, і про греків, алеж про культуру первісних мешканців Америки ми знаємо мало. Справа в тому, що еспанці, завоювавши Америку, проголошували цілому світові, що там до них жили дикуни, що ніякої культури там не було, та щойно вони внесли туди європейську культуру. Такий погляд панував дуже довго. Щойно останніми часами почали вчені експедиції (виряди) просліджувати докладно, головно, південну Америку, й висліди тих вирядів збили нас усіх з пантелику. Виявилося, що в старій Південній Америці вже до приходу европейців була своя висока культура. Денещо про цю культуру ми хочемо тут і розповісти.

Теперішне Перу та Болівія, де тепер уже багато еспанців, замешкували колись виключно інки, що тепер поволі вже вигибають. Були це первісно рибалки, що проживали над морем та над озером Тітікака. Але згодом заняли вони всі доли, почали зводити бої зо сусідними племенами й десь у XII. ст. по Хр. попідбивали всі великі простори Південної Америки, де тепер такі держави: Перу, Болівія, Північне Чіле та Аргентина (аж до Тукуману). Всю свою державу вони поділили на чотири землі, сильно розбудували своє головне місто Кузко, що в часі свого розцвіту мало вже до 50,000 мешканців.

Населення їх поділялося на дві касти: чернь або робітничий нарід, та кляса ліпших людей. Перші жили у звичайних хижах, побудованих з трощі, глини, чи то каміння; ліпші люди ставили собі палати з добірного каміння, прикрашували їх і з технічного боку що раз більше удосконалювали.

В цілій державі велику увагу прикладали до будови храмів. Усі храми були розбудувані з величезних брил каміння. І досі це для нас загадка, як можна було ті величезні брили виносити на височінь яких 9,000—12,000 стіп. понад рівень моря. Бож треба знати, що деякі частини тої держави (як ось сьогоднішне Перу) лежать дуже високо понад рівнем моря. Таксамо для нас і досі незрозуміле, яким чином могли тоді так докладно вигладжувати ці величезні каміння. Бож тодішні майстри накладали тільки один камінь на другий, і це каміння трималося довгі віки, нічим не споюване між собою, а трималося тільки своїм тягаром. Багато з нього задержалося й досі.

З домашніх виробів звертають на себе увагу дуже тонко вироблені тканини. Вибрана каста носила одяг із тендітної вовни, перетканої сріблом, золотом та самоцвітами. Прості люди одягались у грубшу тканину з вовни, а то й з бавовни, алеж оздоб на ній не було ніяких. Старовинні інки були майстри витворювати ріжні фарби з мінералів, чи ростин. Ті фарби віками не змінювалися, а деякі збереглися й досі.

Глиняний посуд у них мав усе якісь візерунки, орнамент на горшках був то людський, то звірячий, декуди подибуються й геометричні рисунки. Всі ці рисунки виконані на ясно-червоному тлі. Часто такий посуд має звірячі та людські голови.

Крім глиняних виробів, робили вони всяке потрібне приладдя ще й з міді, срібла та золота, а то й із суміші бронзи та мосяжу виходили під їх руками напричуд тонкі речі.

Старі інки були тотемісти, почитали своїх тотемів, себто, представників своїх родів. Мерців вони бальсамували, а мумії ховали в окремих вежах. Багатші ставили для своїх предків золоті статуї. Посвяченим їх звірем був ягуар.

Найбільшим їх культурним осередком було місто Тіагуанаку, тепер у Болівії, на південь від озера Тітікака. Дослівно ця назва означає „святе місто". Тут були дуже величаві святині, скрізь було багато усяких статуй, повитісуваних з одного каменя (моноліту).

В домашньому господарстві велику вагу мала лями, верблюд та коза. Алеж як домашню звірину приховували вони й морські свині.

Взагалі культура старих інків стояла високо. Шкода тільки, що прихід еспанців її перервав, а сучасне покоління колишніх інків поволі вигибає.

КРУП ВІДЗНАЧЕНИЙ ГІТЛЕРОМ

ЕССЕН (Німеччина). — Канцлер Гітлер особисто відвідав і удекорував Густава Крупа, головного директора відомої в світі німецької фабрики муніції, з нагоди 70-літніх уродин. Націстівська партія теж відзначила Крупа, а Гітлер надав йому ще титул „Перший Піонір Праці".

ПІДОЗРІЛИЙ У ҐЕНҐСТЕРСТВІ, ПОХОВАНИЙ У ДОМОВИНІ ВАРТОСТИ 10,000 ДОЛ.

ШІКАГО. — Помер Майк Карозо, славний предсідник юнії, вуличних робітників. Юнія має 15,000 членів, справила йому домовину за 10,000 дол. Карозо почав виступи як безцентовий імігрант. При юнії став багатеїм і, кажуть, помічником начальника підземелля, Аль Капона. Карозо мав перед смертю 45 літ. В газетах ішла на нього нагінка, що він ґенґстер. Смерть урятувала його перед дальшим слідством.

КЛЮБ ЧЕРВОНОГО СВІТЛА НАСИЛУЄ НЕЛІТНІ ДІВЧАТА

У Брукліні поліція арештувала 6 молодців, членів Клюбу Червоного Світла, що насилували 14-літні дівчата. Клюб мав приміщення під ч. 419 Бедфорд евеню. Члени платили по 2 дол. місячної вкладки, за клюбове приміщення платили місячно по 13 дол., там мали три софи, а кожен член мав свій ключ до дверей. Арештування членів прийшло наслідком зажалення матері одної із знасилуваних дівчат.

Сіра краска відповідніша для старших.

Одіння сірої краски є відповідніше для старшої жінки від одіння чорної краски, бо ця остання робить риси лиця виразнішими.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

БОРОТЬБА З ПАРАЛІЖОМ

Лікарі заставили боксера Бодія Бера положитися до ліжка, щоб побороти дитячий параліж, котрий грозить йому внаслідок побоїв, яких він набрався підчас „мечу" з Нейтеном Меном.

ТАРЗАН, ч. 74. У зміненій позиції.

„Ось Тарзан!" — закликав Залім. „Вже маємо його! Веслуйте, ви чорно-сердечні чорти!"

Обтяжений мавпою й ланцюхами, Тарзан ледви міг триматися на поверхні води. Отже тим менше міг він тікати.

Щоб ще погіршити його незавидну долю, Богду прийшов до свідомости та розпочав наново боротьбу.

Якраз тоді надплила лодка Заліма.